

Protokoll vid styrelsemöte 2022-03-23 på Hotell Nostalgi i Motala, Motala kommun.

A. ADMINISTRATIVT

1. Mötets öppnande

Mötet öppnades av ordförande Ann Holmlid som hälsade alla välkomna.

***Beslut:** Mötet var behörigt utlyst och styrelsen konstaterades vara beslutför (se deltagarförteckning).*

2. Förslag till dagordning

Förslag till dagordning har skickats ut i samband med kallelsen.

***Beslut:** Dagordningen fastställdes.*

3. Val av justeringsperson

Förslag gavs på Anders Edholm, Motala kommun.

***Beslut:** Mötet valde Anders Edholm till justeringsperson.*

4. Protokoll mm

Ordförande frågade styrelsen om några oklarheter som inte kommer upp på dagens dagordning förelåg utifrån på de justerade protokollen. Inga oklarheter förelåg.

- Styrelse:
 - [211014](#)
- Verksamhetsutskottet (VU):
 - [211208](#)
 - 220222 – på gång
- Samförvaltning Fiske:
 - [211028](#)
 - [220202](#)

***Beslut:** Justerade protokoll kan läggas till handlingarna.*

5. Ekonomi

Friederike gick igenom preliminärt bokslut och uppdaterad budget för 2022 med prognos. Förslag till budget 2023 presenterades under punkt 6.

- **Preliminärt bokslut 2021.** Förbundet var under sen höst 2021 framgångsrik i ansöka och tilldelades extra medel. Samtidigt blev det en del mindre kostnader pga pandemin. Intäkter (2 441 309 kr) och utgifter (1 761 448 kr) ger ett positivt resultat på 679 861 kr. Fritt eget kapital inklusive resultat och uppbokat blir 1 731 231 kr. Det stora beloppet beror främst på de extra medel som tilldelades i slutet på 2021 från vattenmyndigheten (200 000 kr) och förvaltningsplan fisk och fiske (410 000 kr).
 - 198 000 kr redan överfört från 2020 till 2022.
 - Uppbokat via avtal plus planerat 2021 – 2022: 1 005 530 kr. Kvar är 527 701 kr. Förslaget är att föra över 300 000 kr till 2022 och 227 701 kr till 2023.
 - Friederike visade årets resultat över tid samt intäkter och kostnader från 1996. Dessutom visades fördelning mellan intäkter och utgifter för 2021. Det var tydligt att förbundets omsättning har ökat över tid.
- **Reviderad budget och lägesrapport 2022 med prognos** presenterades. Det är högre budgetomsättning under 2022 jämfört med 2021. Notervärt var mer kostnader för miljögifter samt nya priser för upphandling och de planer som revideras under 2022. Budgeten är i balans och är den största i förbundet sedan 25 år.
 - 1 051 370 kr är uppbokat (miljögifter, planer, vätterndag, info) och 300 000 kr är fritt från 2021 som planeras gå till ökade kostnader för Vätternprogrammet, förstärkning till flertal projekt (PFAS matfisk, laxfiskar, utveckling), vattenvårdsplan, insatser och resor/konferenser.

Beslut: Styrelsen godkänner den ekonomiska lägesrapporten med prognos. Ev mindre ändringar delegeras till VU.

6. Förbundsstämma 10 maj 2022

- Bokslut 2021 nu godkänd av revisorer.
- Stämman är utlyst enligt stadgarna. Förvarning är utskickad per epost 8 feb (3 månader innan), kallelse skickas senast 10 april (1 månad innan). Handlingar mm kommer finnas på vattern.org.
- Stämman genomförs nu äntligen fysiskt, första gången på två år. Kansliet har förslag att stämman genomförs i Borghamns strand och på samma dag som Leader Vätterns årsstämma. Förslag på program presenterades med gemensamma informationspass efter lunch.
- Under mötet gick handlingarna inför stämman som skickats ut i samband med dagens möte.
 - Verksamhetsberättelsen, arbetsprogram och budgetförslag för 2023.
 - Kansliet informerade om att inga förändringar rörande medlemmar och medlemsavgifter föreligger, inga inkomna motioner, valberedning är aktiverat. SLU och HaV föreslås på egen begäran att fortsättningsvis vara adjungerande till styrelsen.
- Övrigt på dagen för årsstämman:

- Nytt inom Vätternvårdsförbundet: Planerna, nytt övervakningsprogram, på gång 2022
- "Vattenrådsrelaterat" Q&A (bl.a. NAP)
- Turism runt Vättern
- Leader Vätterns årsstämma
- Synpunkt inkom om att se över möjligheten att i framtiden ha årsstämman en vecka tidigare.

Beslut: Styrelsen beslutar att:

- Förbundsstämman genomförs på plats enligt planering.
- Övan redovisade handlingar kan framläggas på stämman, ev mindre ändringar delegeras till VU.
- Punkt "Motioner" utgår.
- Att dagen i övrigt innehåller ett pass Nytt från förbundet, "vattenrådsrelaterat", föredrag, samt information från Leader Vättern.
- Att dagen genomförs samma dag som stämma för Leader Vättern

7. Information från Samförvaltning

Malin Setzer gick kort igenom vad som hänt sen sist

- 2 möten, protokoll finns [på hemsida](#)
- Nya förslag enligt ny mall har inkommit: från a) Harrgruppen, b) Länsstyrelsen och c) Yrkesfisket
- Inom kort genomförs uppstart av arbetet med förvaltningsplanen bl a med digitala gruppdiskussioner.
- Framtida finansiering för samförvaltningen osäker. Säkerställd finansiering via Leader Vättern finns för året ut.

Styrelsen noterar informationen.

B. MILJÖÖVERVAKNING & PROJEKT

8. Vattenvårdsplan

Revidering av Vattenvårdsplanen har avstämningsår 2020 och Friederike presenterade en tidsplan framåt som innebär remiss till medlemmar i december 2022-februari 2023 och beslut på stämma 2023. Avstämningen har inneburit att extra medel har fått tillföras och innebär samtidigt en bättre synkronisering med förvaltningsplan för fisk och fiske och NAP-arbete. Friederike informerade om upplägget av arbetet till exempel kommande åtgärdsworkshop.

Beslut: Styrelsen godkänner inslagen riktning och planering för revidering av vattenvårdsplanen.

9. Förvaltningsplan fisk och fiske

Malin presenterar arbetet med revidering av Förvaltningsplan för fisk och fiske som nu är påbörjat. Det är samförvaltningen som ansvarar för framtagandet av planen.

- Tidsplan: Remissversion klar till stämma 2023 och fastställas styrelsemöte 2023

- Budget: ca 700 000 kr (inkl SLU del, 250 h). Stora delar av finansiering klar.
- Stort fokus på förankring som genomsyrar hela arbetet. Fysiska och digitala möten/workshops med intressenter och samförvaltningen.
- En del förslag på förändringar presenterades:
 - Samförvaltningen föreslås få en mer utvecklad och styrande roll för arbetet jämfört med tidigare.
 - Antalet mål och indikatorer föreslås bli färre utan att förlora relevans. Koppling mellan mål och åtgärder bör förtydligas.
 - Vättern kommer inhämta erfarenheter från Mälarens och Hjälmarens kommande förvaltningsplaner. Dessa har nämligen utgått från Vätterns nuvarande plan och utvecklat systemet vidare. Det förbättrar även Vätterns plan samt att planerna i olika sjöar blir likriktade i sina upplägg.
- Johnny Ståhl återgav som exempel på input som yrkesfisket kommer lämna till förvaltningsplanen att det är få som fiskar med redskap idag och att det vid behov kan vara svårt att växla upp/verkställa en uppskalning av fisket. Det finns också behov av kompetensförsörjning. När det är en tyngdpunkt på kräftfisket tappar man kompetensen på fiskfiske.

Beslut: Styrelsen beslutar att godkänna redovisad inriktning och planering för revidering av befintlig Förvaltningsplan för fisk och fiske.

10. Upphandling Vätternprogram

”Vätternprogrammet”, dvs de delar av hela miljöövervakningsprogrammet som för närvarande regleras av avtal med SGS/Synlab och Medins, sk basundersökningar i Vättern och tillflöden, har löpt ut vid årsskiftet 2021/22. Ett nytt program upphandlas vid tidpunkt för styrelsemötet av Länsstyrelsen i Jönköpings län för perioden 2022-24 (+3 år möjlighet till förlängning). Tilldelningsbeslut har nyss fattats som föreslår fortsatt SGS/Synlab och Medins. Nu pågår en period innan avtal kan tecknas som tidigast under vecka 13. Basundersökningar omfattar vattenkemiska analyser, växt- och djupplankton samt bottenfauna.

Fråga inkom om info från olika kontrollprogram finns samlat någonstans? Svaret är nej även om till stor del synkroniserats många ”större provtagningar” och som framgår av t ex Vatteninformationssystem Sverige (VISS). Men t ex enskilda företags egenkontrollprogram som också är viktiga underlag till vattenvårdsplanen finns inte samlat. Info från provtagning inom ramen för [SRK](#) (södra och [norra](#) Vättern) finns samlat på hemsidan och i [Vätternkartan](#).

Fråga inkom också om det finns tillräckligt med underlag för provningen rörande Norra Kärr. Kansliet svarade att vissa analyser och undersökningar har utökats bl a med anledning av eventuell provning av Norra Kärr t ex mäts metaller inom MÖV och dessutom extra provtagning på sällsynta metaller utöver MÖV. Blir det en ny provning så kommer det behövas flera nya underlag som inte finns idag. Sökande är ansvarig att ta fram underlag. Självklart kommer befintligt underlag användas där mycket om just specifikt Vättern finns samlat av förbundet. Det kommer framgå i provningsprocessen vad som finns, vad finns inte etc. Det konstaterades också att en provning även innehåller efterbehandlingsåtgärder under mycket lång sikt.

Beslut: Styrelsen beslutar att rekommendera Länsstyrelsen i Jönköpings län att ingå avtal för Vätternprogram med anbudsvinnaren.

11. MÖV-relaterade undersökningar och projekt 2022

- **PFAS i matfisk:** Fiskkonsumtion är överlag en betydande källa av PFAS för humanexponering, så även troligen i Vättern. Tidigare har analys av PFAS genomförts i fisk inom miljöövervakning och forskning, nu har matfisk (röding, sik och kräfta) analyserats ([Information från Länsstyrelsen om förhöjda halter](#)) och under 2022 analyseras öring och lax. Undersökningens resultat så länge redovisas i årsskriften för 2021 och kommer ingå i vattenvårdsplanen.
Fråga ställdes om PFAS hur PFAS kommer till Vättern. Användningsområdet är i huvudsak från brandskum (PFOS), men även ytbehandling av kläder, utrustning mm. Undersökningar från Örebro Universitet har visat att ca 50% av PFOS-tillförseln kommer från regn. Det finns positiva exempel från andra sjöar med längre tidskurva än Vättern, tex har PFOS i fisk från Bolmen minskat över tid sedan det förbjöds. Analyser i vatten visar på att halterna minskat även i råvattenintag.
- **Utvecklingsprojekt 2021 stabila isotoper:** Innebär test av ny metod för att beräkna en ”baslinje” för stabila isotoper som behövs för att med större säkerhet kunna fastställa arters trofinivå i en näringsväv. Resultaten kan användas inom miljögiftsövervakning men också i en ekosystembaserad förvaltning. Utförare är SLU Aqua och projektbudgeten är 200Kkr som kommer via anslag/utvecklingspengar från HaV.
- **Utvecklingsprojekt 2022 satellitövervakning:** Stora Sjöar avser att inom ett projekt undersöka möjligheten att använda satellitövervakning för miljöövervakning, tex klorofyll, temperatur, is mm. En ansökan till Rymdstyrelsen har gjorts i samverkan med Brockmann Geomatics och SLU, Rymdstyrelsen har beviljat bidrag. [konto 4032]
- **BioAssay dricksvatten:** Kansliet har fått förslag från Skaraborgsvatten att analysera vattenkvalitet genom bioassay s.k. effektbaserade tester. Man mäter då effekt av ett vattenprov på celler, t.ex. effekter på könsreceptorer eller oxidativ stress, istället för halter av enskilda ämnen. [konto 4031]
- **Oligochaeta i Vättern:** Kansliet har kontakt med samma utförare av bottenfaunaprover från 1960-70-talet om att upprepa exakt samma analyser så historiskt. Kan möjliggöra jämförelser om indikatorarter, artsammansättning mm med undersökningar gjorda sedan 1911. [konto 4031]
- **På gång hos SGU och Länsstyrelserna.** Friederike informerade att:
 - a. SGU har ansökt om ett stort projekt för kartläggning av miljögifter i sediment som kan användas till MIFO-klassning.
 - b. Länsstyrelserna (Östergötland) har sökt medel hos HaV för miljögifter i tillflöden samt för vandarmussla i Göta kanal/Motala ström.

Beslut: Styrelsen beslutar att projekt genomförs enligt förslag.

12. Provfiske (program & projekt)

- **Fiskundersökningar:**
 - a. **Lake:** Kunskapsökning om lake: Finansierat av Leader Vättern 2017-2019 (start 2018-01-01) med 428 000 kr. Innebär utveckla fisket och

kunskap om yrkesmässigt fiske efter lake. Projektet är slutredovisat till SJV. Rapport kommer inom kort i rapportserien.

- b. **Harr:** Kameraövervakning vid lek (pilot – Sportfiskarna).
- Övriga fiskundersökningar, finansierade och utförs av andra:
 - a. [Rödingtelemetri \(SLU, Länsstyrelsen\)](#)
 - b. informationsprojekt (Länsstyrelsen)
 - c. Kräftprovfiske 2022 genomförs i år (Länsstyrelsen)
 - d. Flugutter harr (Länsstyrelsen)
 - e. Notdragning i strandzon 2021 – utvärderas (Länsstyrelsen)
 - f. Biologiska mångfaldsfiske 2020, rapport nummer 142 (Länsstyrelsen)
 - g. Öring-genetik, rapport nummer 143 (Länsstyrelsen)

Styrelsen noterar informationen.

13. Publikationer

Läs och ladda ned rapporter på vattnet.org.

- Rapport 144: Flodnejonöga. Inventering av sju tillflöden till Vättern 2020.
- Rapport 145: Mikroplast i sediment från Vänern, Vättern och Mälaren
- Rapport 146: Årsskrift 2020
- Rapport 147: Översyn av krav på miljögiftsövervakning för de stora sjöarna
- Rapport 148: Glacialrelikta kräftdjur i Mälaren, Vänern och Vättern 2020

Styrelsen noterar informationen.

C. INFO/KOMMUNIKATION/UTBILDNING

14. Vätternliv

- Vätternliv.se är en digital informationsportal om Vättern och målgrupp är allmänheten plus skolor. Portalen lanserades juni 2021, och har nu slutredovisats. Calluna har drivit projektet med stöd från Leader Vättern. Förbundet har tagit över ansvar för och ägande av sidan efter projekttiden.
- Förbundet har sökt medel och budgeterat för anpassning till nya läroplanen (60 000 kr under 2022 varav 40 000 kr från vattenmyndigheten.). Finns underlag som tydliggör vad vi behöver utveckla vidare om medel räcker till.

Beslut: *Styrelsen beslutar att kansliet har som uppgift att verka för fortsatt utveckling och upprätthållande av Vätternliv.*

15. Vätterndag 2022

Styrelsen beslöt på höstmötet att genomföra en Vätterndag 2023.

- Det bestämdes att Norra Vättern är lämpligt och då Askersund, Karlsborg eller Stjärnsund.
- Tid: Någon gång i september/oktober. Vänerndagen har sin ”dag” den 30 september.
- Det är budgeterat 60 000 kr.

- Innehåll på dagen: Friederike presenterade förslag på innehåll.
 - Nytt övervakningsprogram, planarbeten
 - Flertal avslutade projekt
 - Turismpass
 - Utemoment
- Förslag på teman som inkom var följande:
 - Hur mår Vättern?
 - Försvarets aktiviteter
 - Belysa nyttjandet av Vättern, beroende av sjön på olika sätt
 - Också viktigt att belysa möjligheter och samverkan
 - Mål och målkonflikter

Beslut: Styrelsen beslutar att:

- *Vätterndagen ska genomföras i Norra Vättern och enligt förslag i slutet på september.*
- *Kansliet ska fortsätta planera för en Vätterndag hösten 2022.*

16. Hemsidan mm

- **Vattnet.org:** Förbundets hemsida kommer byta plattform genom en ”Extra-webb” via Länsstyrelsen, dvs extern webbsida men med support genom Länsstyrelsen. Flytt av innehåll pågår och lansering planeras april 2022. Upplägget är som idag men kommer se modernare ut och blir framförallt mer stabilt. Vi jobbar också med att tillgänglighetsanpassa alla rapporter sedan 2018.
- **Nyhetsbrev:** Framskjutet tills nya hemsidan är klar som då kan möjliggöra prenumerationservice.
- **Översyn av tryckt material:** Förbundets material är tämligen inaktuellt och en översyn pågår. Nytt material som är målgruppsanpassat (roll-ups, flyer/broschyr osv) tas fram med hjälp från kommunikation hos Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Styrelsen noterar informationen.

D. VATTENRÅD

17. Bidrag till Vattenråd

- **Vattenmyndigheten:** Årligt bidrag ges till vattenråden från Vattenmyndigheten. Förra årets bidrag (2021) redovisas nu i april. Bidrag förväntas ligga på 62.000 kr där Vätternvårdsförbundet använder 50% till Vätternkartan, möten m.m. och 50% är sökbart till föreningar i avrinningsområdet. (Visingsörådet, Vätterns Fritidsfiske och fiskevårdsförbund, Östra Vätternbranterna). Extra bidrag söks för Vikens vattenråd.
- **Vattenrådsbidrag från Länsstyrelsen:** 100 Kkr från Lst Jönköping i vattenrådsbidrag erhöles december 2020 för bl.a. information och PFAS i matfisk, redovisas i mars 2022. PFAS-analyser i fisk och miljögiftsanalyser i vatten är delvis finansierade genom dessa medel.

- **Extra-bidrag övergödning:**
Förbundet har fått projektmedel för ett projekt i Alsen (102 500 kr) för kartläggning övergödning. Överblivna medel har använts för inventering våtmarks-lägen mm Lillån/Huskvarna. Redovisas under 2022.
- **Extra-bidrag kommunikation/samverkan och åtgärder 2022**
Förbundet beviljades totalt 200k för info/samverkan (Vätternliv, Vätterndagen & harr) samt ett projekt i Ornnäsån. Även Viken beviljades medel för sediment-provtagning.

Beslut: Styrelsen beslutar att godkänna att kansliet använder 50% av bidrag internt och 50% till stöd för relevanta föreningar (mm) inom avrinningsområdet.

18. Remisser/skrivelser/yttranden

Läs skrivelser på vattern.org.

Ut

- Muddring Gränna och Visingsö hamnar
- Bankantsdränering Karlsborg
- Ahlins Habo

In

- -

På gång

- Markavvattning Karlsborgs flygplats, hos regeringen
- Tillstånd flygplats: Beslut MPD 190206, hos regeringen

Styrelsen noterar informationen.

19. Information: Kalender

Möten inom förbundet:

- Stämma: 10 maj i Borghamn
- Styrelse: 11 oktober i Örebro län
- VU: 5 april (skype)
- Samförvaltning: 19 maj i Västra Götaland

Ämnesvisa möten/konferenser:

- 7-10 augusti [SIL konferens](#) i Berlin
- September Miljöövervakningsdagar
- Oktober Vattendagar
- November? Utförarmöte

Vattenråd

- Vätterndag: sep/okt
- Rödingens dag: okt (Huskvarna)

Styrelsen noterar informationen.

20. Övrigt

Jonny Ståhl informerar om att Vätterns fiskevårdsfond (stiftelse) har behov av att fylla på stiftelsen med medel och tar gärna emot kontaktlistor för utskick. Sportfiskarna har tex sökt medel för att mäta temperaturer i vissa harrvattendrag som en del i de satsningar som görs för

barren. Vätternvårdsförbundet kan hjälpa till med kontaktlistor samt se om man kan få fram info om hur man gjort tidigare.

21. Mötet avslutas

Ordförande tackade för deltagandet och mötet avslutades.

Malin Setzer
Vid protokollet

Ann Holmlid
Mötesordförande

Anders Edholm
Justeringsperson

Deltagare Styrelsen (st)

Ann Holmlid, Anders Hedborg, Anders Edholm, Carl Doverholm, Joakim Hörsing, Lars Gezelius, Henrik Olsson, Anders Rockler, Jonny Ståhl, Gabriella Cahlin, Susanne Jarl, Kristina Olsson.

Deltagare via Skype (9 st)

Sara Peilot, Anders Lundgren, Ingemar Bergbom, Leif Lundqvist, Roger Rohdin, Emma Willaredt, Julia Knodt, Britt Sjöqvist, Kjell Augustsson.

Deltagare Intressenter i Vätterns Vattenråd

Christer Hagman, Aktion Rädda Vättern (Skype)
Lars Lindfors, Naturskyddsföreningen
Elisabeth Lennartsson, Aktion Rädda Vättern
Ulla Kjellander (Skype)

Kansliet

Måns Lindell
Friederike Ermold
Malin Setzer
Gustav Enander
Jan-Anders Johansson

